

Évközi 15. vasárnap

Iz 55, 10-11

„Nem tér vissza hozzám eredménytelenül...”

Amint az eső és a hó lehull az égből, és nem tér oda vissza, hanem megöntözi a földet, és termővé, gyümölcsözővé teszi, hogy magot adjon a magvetőnek és kenyeret az éhezőknek, éppen úgy lesz a szavammal is, amely ajkamról fakad. Nem tér vissza hozzám eredménytelenül, hanem végbeviszi akaratomat, és eléri, amiért küldtem.

Izajás próféta „vigasztalások könyvének” zárásaként olvashatjuk az Úr szavának hatásáról szóló allegóriát, amely az esőhöz hasonlítja azt. Izraelben és a sivatagos területeken a víz és az eső az életet és a túlélést jelentette. Tavasszal, eső után egyetlen nap alatt a gyenge harmattól is virágba borul a sivatag, amely egyedülálló természeti látvány, még akkor is, ha egy-vagy két nap múlva már elszárad a fű és a föld virága.

Nyilvánvaló, hogy az eső képe kezdettől fogva végigkíséri a bibliai igehirdetést. Már a teremtéstörténetben is megtaláljuk: „Még nem volt a földön semmiféle vad bozót, és nem nőtt semmiféle mezei növény, mert az Úristen még nem adott esőt a földnek, s nem volt ember sem, hogy a földet művelje” (Ter 2,5). Az ígért földjére bevonulóknak Isten megígéri az esőt, vagyis az életet: „A földeteknek a kellő időben megadom az esőt, a korai esőt éppen úgy, mint a késői esőt, úgyhogy betakaríthatod majd gabonádat, borodat és olajodat” (MTörv 11,14). A tenger felől érkező esőfelhők elmaradása esetén kiszáradt a vetés, és éhség köszöntött a lakosságra, ezért az eső elmaradását Isten büntetésének tekintették: „Ha bezárul az ég és nem esik az eső, mert újra vétkeztek ellened, de aztán imádkoznak ezen a helyen, megvallják nevedet, és elfordulnak bűneiktől, mivel megaláztad őket.” (1Kir 8,35). Jób könyvében az szenvedő elhagyatott emberek úgy várokoznak az Istenre, mint a tavaszi esőre a földművesek: „Úgy várokoztak rám, mint nyári záporra, tavaszi esőért liheg így a szájuk” (Jób 29,23). Szinte az áldás szinonimája lesz az eső a zsoltárokból: „Örökségednek bő esőt adtál, Istenünk, amikor elgyengült, erőre kapattad” (Zsolt 68,10). A bölcsességi irodalom a félelem és a megkönnyebbülés szemléltetésére használja az eső utáni érzést: „Ha a királynak ragyog az arca, életet jelent, a kegye olyan, mint a tavaszi esőfelhő” (Péld 16,15). Izajás próféta könyvében a híres hasonlat Jahve és szülője közötti perlekedés és viszály között is a büntetés egyik eszköze az eső megvonása. „Parlaggá teszem, amit metszetlen hagy-

nak, és nem kapálnak meg, hadd verje föl a bozót és a gaz. És megparancsolom a felhőknek: ne hullassanak rá esőt” (Iz 5,6). Az eső Jeremiás könyvében Isten mindenhatóságának és a bálványok felettségének a jele. „Van-e a pogányok bálványai közt, aki esőt ad? És az eget maguktól zúdíthatnak-e záport? Ugye, te viszed ezt, Uram, végbe mind? Istenünk, te vagy a reménységünk, mert csak te tehetsz ilyet” (Jer 14,22). Dániel próféta könyvében az eső is Istent dicsőítő személy lesz. „Áldjátok, minden záporosó és harmat, az Urat, dicsőítétek és magasztaljátok mindörökké” (Dán 3,(64).

Az újszövetségben Isten irgalmának jeleként jelenik meg az eső: „Így lesztek fiaai mennyei Atyátoknak, aki fölkelte napját jókra is, gonoszokra is, esőt ad igazaknak is, bűnösöknek is” (Mt 5,45). Az arám lelkiséget és spiritualitást képviselő Jakab apostol levelében a türelmes földművest állítja Istenre váró hallgatósága elé példaképpül: „Legyetek hát türelemmel, testvérek, az Úr eljöveteleig! Lám, a földműves türelemmel vár a föld drága termésére, míg a korai és a késői eső meg nem érkezik” (Jak 5,7). Isten, ítélő angyalainak korlátlan hatalmát is az jellemzi, hogy hatalmuk van az eső felett, azt áldássá vagy büntetéssé tudják formálni. „Hatalmuk van, hogy bezárják az eget, hogy küldetésük idején ne essen az eső. Hatalmuk van arra is, hogy a vizet vérré változtassák, és annyi csapással sújtsák a földet, amennyivel csak akarják” (Jel 11,6).

Aquinói Tamás még Istenérvet kovácsolt a természetből és annak célszerűségéből. A XX. századi európai lakosság, a túlnyomó részt városi életmód miatt, fokozatosan elveszítette élő kapcsolatát a természettel és annak erejével. Környezetében az ember alkotta dolgok mindenütt a feltalálók, építészek, tudósok és mérnökök zsenialitását dicsérik. Csak a természeti katasztrófák figyelmeztetnek arra, hogy a természet erői és Isten ereje sokkal nagyobb, mint aminek az ember vagy emberi találmány ellen tudna állni. Ezért furcsa módon a természetből vett istenérvek a katasztrófák idején aktivizálódnak.